



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 Vtrum homo in statu innocentiaë potuerit peccare uenialiter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

ARTICVLVS III.

¶ Suber Quaestiois octuagesimanona ar resculum versuum.

Vtrum homo in statu innocentie potuerit peccare uenialiter.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod homo in statu innocentie potuerit peccare uenialiter: quia super illud 1. ad Timoth. 2. Adam non est seductus, dicitur glof. Inexpertus diuine seueritatis in eo falli potuit, ut crederet ueniale esse commissum: sed hoc non credidisset, nisi uenialiter peccare potuisset. ergo uenialiter peccare potuit, non peccando mortaliter.

¶ 2 Præt. ¶ Aug. dicit. 1. super Gen. ad literam: Non est arbitrandum, quod esset hominem deicturus tentator, nisi praecessisset in anima hominis quaedam elatio comprimenda: elatio autem deiectionem praecedens, quae facta est per peccatum mortale, non potuit esse nisi peccatum ueniale. Similiter etiam in eodem Aug. dicit quod uirum sollicitauit aliqua experiendi cupiditas, cum muliere uidisset sumpto uetito pomo non esse mortua. Videtur et fuisse in Eua aliquis infidelitatis motus in hoc, quod de uerbis Domini dubitauit, ut patet per hoc quod dixit: Ne forte moriamur, ut habetur Gen. 3. haec autem uidentur uenialia peccata. ergo homo potuit uenialiter peccare, antequam mortaliter peccaret.

¶ 3 Præt. Peccatum mortale magis opponitur integritati primi status, quam peccatum ueniale: sed homo potuit peccare mortaliter non obstante integritate primi status. ergo etiam potuit peccare uenialiter.

SED CONTRA est, quod cuiuslibet peccato debetur aliqua pena: sed nihil poenale esse potuit in statu innocentie, ut Aug. dicit 14. de Ciui. Dei. ergo non potuit peccare aliquo peccato, quo non diceretur ab illo integritatis statu: sed peccatum ueniale non mutat statum hominis. ergo non potuit peccare uenialiter.

RESPON. Dicendum, quod communiterrponitur, quod homo in statu innocentie non potuit uenialiter peccare. Hoc etiam non est sic intelligendum, quasi id quod nobis est ueniale, si ipse committeret, esset sibi mortale propter altitudinem sui status. Dignitas enim personae est quaedam circumstantia aggrauans peccatum, non tamen transfert in aliam speciem, nisi forte superueniente deformitate inobedientiae, uel uoti, uel alicuius hmoi: quod in proposito dici non potest. Vnde quod est de se ueniale, non potuit

Prima Secunda s. Thoma. BB 3 ha

improbat Augustinus in libro de fide, & operibus: A quia ut Apostolus dicit ad Galatas quinto. Qui opera carnis facit, regnum Dei non consequetur, quod est saluum fieri. Apostolus autem dicit, quod ille qui edificat lignum, foenum, & stipulam, saluus erit quasi per ignem. unde non potest intelligi, quod plignu, foenum, & stipulam peccata mortalia designentur. Dicunt ergo quidam, quod per lignum, foenum, & stipulam significantur opera bona, quae superaedificantur quidem spirituali edificio, sed tamen committent se eis peccata uenialia: sicut cum aliquis habet curam rei familiaris, quod bonum est, committet se superfluous amor uxoris, uel filiorum, uel possessionum. sub Deo tamen, ita scilicet quod pro his homo nihil uellet facere contra Deum. Sed hoc iterum non uidetur conuenienter dici. Manifestum est enim, quod omnia opera bona referuntur ad charitatem Dei, & proximi, unde pertinent ad aurum, argentum, & lapides pretiosos. non ergo ad lignum, foenum, & stipulam.

¶ Et ideo dicendum est, quod ipsa peccata uenialia, quae admittunt se procurantibus terrena, significantur per lignum, foenum, & stipulam. Sicut enim huiusmodi congregantur in domo, & non pertinent ad substantiam edificii, & possunt comburi edificio remanente, ita etiam peccata uenialia multiplicentur in homine, manente spirituali edificio, & pro istis patitur ignem uel temporalis tribulationis in hac uita, uel purgatorii post hanc uitam, & tamen salutem consequitur aeternam.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod peccata uenialia non dicuntur superaedificari spirituali fundamento, quasi directe supra ipsum posita, sed quia ponuntur iuxta ipsum, sicut accipitur Psalmo centesimo octogesimo sexto. Super flumina Babylonis, id est, iuxta, quia peccata uenialia non destrunt spirituale edificium, ut dicitur est.

AD SECVM dicendum, quod non dicitur de quoocunque edificante lignum, foenum, & stipulam, quod saluus sit quasi per ignem, sed solum de eo, qui edificat supra fundamentum, quod quidem non est fides informis, ut quidam estimabant, sed fides formata charitate, secundum illud Ephes. 3. In charitate radicati, & fundati. Ille ergo qui decessit cum peccato mortali, & uenialibus, habet quidem lignum, foenum, & stipulam, sed non sunt superaedificata supra fundamentum spirituale, & ideo non erit saluus sic quasi per ignem.

AD TERTIVM dicendum, quod illi, qui sunt abstracta cura temporalium rerum, etsi aliquando uenialiter peccent, tamen leuia peccata uenialia committunt, & frequentissime per feruorem charitatis purgantur. Vnde tales non superaedificant uenialia, quia in eis modicum manent: sed peccata uenialia ipsorum, qui circa terrena occupantur, diutius manent, quia non ita frequenter recurrere possunt ad huiusmodi peccata uenialia delenda per charitatis feruorem.

AD QVARTVM Dicendum, quod sicut Philosophus dicit in primo de caelo. Omnia tribus includuntur, scilicet principio, medio, & fine, & secundum hoc omnes gradus uenialium peccatorum ad tria reducuntur, scilicet ad lignum, quod diutius manet in igne, ad stipulam quae citius sine expeditur, ad foenum quod medio modo se habet secundum quod peccata uenialia sunt maioris, uel minoris adhaerentiae uel grauitatis, citius uel tardius per ignem purgantur.

Missis articulis primis quaerit 89. in tertio articulo, dubium occurrit ex Scoto in uigesima prima distinctio ne, secundi sententiae tenente quod d in statu innocentie potuit homo peccare uenialiter absque mortali peccato: arguitque quadrupliciter ad hoc. Primo, quia donum originalis iustitiae non perfectius coniungebat hominem ultimo fini, quam quacunque gratia gratum faciens coniungit nunc uiuorem: sed cum gratia quacunque uitoris nunc stat ueniale peccatum: quia si dixerimus, quia peccatum non habemus &c. ergo.

¶ Praeterea, Adam tunc potuit committere ueniale ex genere, puta, dicere uerbum otiosum. ergo.

¶ Praeterea, Sequeretur quod mortale, & ueniale aequere pugnant rectitudinis status innocentiae: quia utrumque est ei impossibile, & corrumpere eum.

¶ Praeterea, Ab extremo ad extremum non fit transitus nisi per medium: sed ueniale medium est inter iustitiam, & mortale. ergo.

¶ Ad primum horum dicitur, quod peccat secundum non causam, ut causam, & secundum figuram dictionis mutando sic, uel plura in magis, uel econuerso. Iustitia enim originalis non quia magis, sed quia sic, uel pluribus modis, coniungebat ultimo fini, repugnat peccato ueniali: quia sic coniungebat ultimo fini, ut omnino inferius infallibiliter ordinaretur sub suo superiore.

Et cum contra hanc rationem instat Scoto, quia peccatum ueniale committitur etiam in parte superioris, ut patet de primis motibus infidelitatis: patet responsio ex litera, scilicet quod ipsa pars superior, ut

2. di. 21. q. 2. ar. 3. & 3. di. 34. ar. 4. ad 4. & mai. q. 2. ar. 8. ad 1. & q. 7. ar. 3. Est q. 1. Aug. 14. de Ciui. Dei ca. 1. in 5. to. 5.

Li. 1. ca. 5. in prin. to. 3.

Capio. to. 5

